

Vänsterpress om Grekland i början av februari 2015

Vänsterpartiet *Syriza* blev största parti vid valen i januari, men fick ej egen majoritet och valde då att bilda regering ihop med ett mindre högerparti (*Oberoende greker*) – ett kontroversiellt beslut. Artiklarna nedan handlar om detta och andra aspekter. Se även de tidigare artikelsamlingarna [Vänsterpress om Grekland – januari 2015](#) och [Vänsterpress om Grekland inför valet i januari 2015](#) (artiklar skrivna innan valet) och [Vänsterpress om valet i Grekland i januari 2015](#) (om valresultatet och dess konsekvenser), samt artiklarna [Det enkelspåriga förhållningssättet till valutaunionen har mött döden i Medelhavets vatten](#) av Tariq Ali och [Att förstå de grekiska kommunisterna](#) av Nikos Lountos.

För andra aspekter om Grekland, såsom den tidigare historien (inklusive om inbördeskriget efter andra världskriget), se [texter om Grekland](#).

MF 8/2 2015

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Grekiska städerskor segrade</i>	1
Avanti	2
<i>Måste Syriza regera med Oberoende greker? Eller finns det ett alternativ?</i>	2
Flamman	4
<i>Syriza portar trojkan</i>	4
Internationalen	5
<i>Syriza på Rött Forum: "Vår prioritet är att rädda folket, inte bankerna"</i>	5
<i>"Utan kvinnor är ingen förändring möjlig"</i>	10
Offensiv	11
<i>Syrizaregeringen utmanar EU och marknadens diktatur</i>	11

Arbetaren

Grekiska städerskor segrade

Axel Gren

Arbetaren 6/1 2015

De protesterande städerskorna har blivit hårt konfronterade av grekisk kravallpolis. Här i juni förra året.

Greklands nya regering återanställer de omkring 600 offentliganställda städerskorna som sades upp av den förra regeringen. Städernas protester har för många blivit en symbol för kampen mot nedskärningarna.

De omkring 600 offentliganställda städerskorna i Grekland kommer att få sina jobb tillbaka. Det var ett av den nya grekiska Syriza-regeringens första beslut och mottogs med stor glädje bland städerskorna som sedan 2013 protesterat utanför inrikesministeriet i Aten.

– Jag är väldigt glad. Det är en stor dag för oss. Jobbet är mycket viktigt för mig. Min man jobbar som säkerhetsvakt, men i december slutade hans arbetsköpare betala ut lönen, säger Maria Kavalagou till brittiska *The Telegraph*.

Städerskorna sades upp 2013 som ett led i den konservativa förra regeringens sparpaket. Sedan beslutet har de upprättat ett protestläger utanför ministeriebyggnaden. Deras protester har för många blivit en symbol för kampen mot nedskärningspolitiken.

Innan hon sades upp hade Maria Kavalagou städad i en av finansdepartementets byggnader i 14 år och sett regeringar komma och gå. Ständigt bestående av olika konstellationer av Pasok och Ny demokrati.

– Vi sade åt den förra regeringen att de lekte med våra liv, men de lyssnade inte. I stället skickade de polisen som var väldigt hårdhänta, säger hon.

När den nya regeringen tillträdde förra onsdagen packades det två år gamla lägret ihop på Syntagmatorget under ett ihärdigt regnväder. Kravallpolisens buss hade då redan lämnat platsen.– När du utstått både snö och hetta kommer knappast lite regn att skada dig, säger Evangelia Alexaki, som tidigare städade skatteverkets kontor på Corfu, till grekiska Ekathimerini.

Återanställningarna var ett av den nya premiärministern Alexis Tsipras vallöften.

Det ambitiösa ”återställningspaketet” som vänsterkoalitionen Syriza gick till val på innehöll, förutom en tillbakajustering av minimilönen till 751 euro, även gratis sjukvård, gratis el till minst 300 000 av de mest utsatta hushållen och hårdare beskattning av oligarker och företag.

För att genomföra 12 miljardersreformerna krävs en 50-procentig nedskrivning av skulden till ”Trojkan” bestående av Internationella valutafonden, Europeiska centralbanken och EU-kommissionen.

– Vi kommer inte att förändra allting på grund av ett valresultat som somliga gillar och andra inte gillar, sade EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker till amerikanska *Wall Street Journal* i tisdags.

Avanti

Måste Syriza regera med Oberoende greker? Eller finns det ett alternativ?

Kommunistiska tendensen i Syriza

Avanti, 4/2 2015

Vad skulle Syrizas ledarskap ha kunnat göra för att åstadkomma en vänsterregering som inte måste luta sig mot ett högerparti? Läs den Kommunistiska tendensen i Syrizas uttalande om vad som kan göras för att åstadkomma en oberoende vänsterregering.

Som man kunde både förutsäga och förvänta sig, råder det för närvarande politisk förvirring, desillusionering och låga förväntningar. Därför tenderar majoriteten av vårt partis väljarbas att se koalitionen med Oberoende greker som ”rimlig”, med argumentet att det inte ”finns något annat sätt” för Syriza efter kommunistpartiets (KKE:s) vägran att samarbeta, att bilda en stabil och oberoende vänsterregering. Men är det verkligen fallet? Vi tror inte det!¹

Först och främst, står det klart att KKE:s ledarskap bär det huvudsakliga ansvaret för det faktum att en självständig vänsterregering inte kunde förverkligas. Vid en tidpunkt när de arbetande massorna gick skarpt åt vänster på valplanet, vilket gav en majoritet – till och med en egen majoritet i de större städerna – till partier som låg åt vänster och från den kommunistiska traditionen, så vägrar KKE:s ledare dra fördel av detta mandat för att dra fördel av detta mandat för att åstadkomma en regering som kan företräda arbetarklassens intressen. De har misslyckats med att föra fram grundläggande krav som skulle kunna visa de kommunistiska idéernas överlägsenhet inför massan av befolkningen. Med denna sekteristiska ingång, misslyckades de inte bara med att ”avslöja” Syrizas ledarskap, utan gav dem istället en politisk ursäkt att vädja till så kallade ”allierade” i det borgerliga politiska lägret.

Denna oacceptabla ståndpunkt från KKE:s ledarskap, sett från klassens synvinkel, berättigar ändå inte på något sätt Syrizas ledarskaps beslut att samarbeta med ett nationalistiskt högerparti, Oberoende greker, som tvingar Syriza att gå med på sina ”röda linjer”. Detta kommer stoppa regeringen från att genomföra några grundläggande, radikala vänsterkrav.

Istället skulle Syrizas ledarskap ha antagit en linje som skulle ha resulterat i bildandet av en oberoende vänsterregering. Detta borde och kunde ha inkluderat följande:

1. KKE:s ledarskap uteslöt inte att de skulle rösta för olika förslag om de gynnade arbetare och riktade sig mot nedskärningspolitiken. I själva verket tvingades KKE att acceptera detta offentligt. I det avseendet kunde Syriza göra ett upprop till KKE – inte i konkreta frågor och inom gemensamt överenskomna tidsramar – om att rösta för en Syriza-regering. Till exempel

¹ Om KKE, se artikeln [Nikos Lountos: Att förstå de grekiska kommunisterna](#)

skulle de kunna enas om alla de arbetarvänliga åtgärder som finns i Thessaloniki-programmet, tillsammans med alla andra grundläggande åtgärder som KKE kunna tänkas föreslå.

2. Naturligtvis skulle Syrizas förfrågan om förtroende från de andra partierna också kunna riktas till Oberoende greker, men utan att bilda en koalitionsregering med dem. Det skulle ha varit det första verkliga provet på Oberoende grekers – i vår mening ytliga, demagogiska och inkonsekventa – ”anti-memorandum”-politik.

3. Om KKE:s ledarskap skulle förvägra Syriza denna väldigt specifika och tillfälliga programmatiska överenskommelse och stöd i förtroendeomröstningen, borde Syriza omedelbart ha utropat ett nyval. Genom att konsekvent och tålmodigt försvara behovet för en självständig vänsterregering och basera sig på det avsevärda folkliga stödet för Syriza, i synnerhet i de största städerna, skulle Syrizas ledare kunna öka partiets väljarstöd och sedan regera med en bekväm parlamentarisk majoritet.

En sådan hållning skulle ha visat i praktiken att Syriza tog verkliga, ärliga och rimliga steg, och inte bara tomma gester, i riktning mot en koalition med KKE. Men vad gjorde Syrizas ledarskap istället? I sitt tal på valnatten riktade kamrat Tsipras inga specifika förfrågningar till KKE. Hela Syrizas ledarskaps offentliga hållning verkade vara att jämställa eventuella samarbeten med KKE, det borgerliga nyliberala nedskärningspartiet To Potami (”Floden”) och Oberoende höger, ett populistiskt parti som tagit ställning mot trojkans memorandum. Detta var bara en formell hållning eftersom det var uppenbart att Syrizas ledarskap redan var beredda att bilda någon slags koalitionsregering med Oberoende greker. Detta underlättades utan tvekan enormt av KKE:s sekterism och pressen från borgarklassen. Samtidigt har Syrizas ledarskap hycklande framställt att det skulle vara en ”politisk avvikelse” att utlysa nyval.

Kommunistiska tendensen i Syriza skrev igår (26 januari) ett uttalande där vi uttryckte och argumenterade för vår oenighet i fråga om att välja Oberoende greker som koalitionspartner. Det är ett olyckligt val och framför allt är det politiskt felaktigt. Det är ett stort misstag att bilda en koalition med ett nationalistiskt högerparti som offentligt framställer sig som det borgerliga etablissemangets vakhund mot ”vänsterns överdrifter”, när det fortfarande är möjligt att bilda en oberoende vänsterregering.

Vi förstår varför arbetande människor som röstade på Syriza, ser Oberoende greker som en ”nödvändig allierad” mot memorandapolitiken. Alla dessa människors förvirring och illusioner kommer, emellertid, snabbt försvinna på grundval av deras erfarenheter av den kommande utvecklingen.

Men vi måste dock säga att för vårt partis ledarskap, är samarbete med Oberoende greker inte samma sak. För det Syrizas nuvarande ledarskap, är det en ursäkt att undvika de radikala uppgifter som en oberoende vänsterregering skulle behöva genomföra, och det är också ett ytterligare steg för att blidka den grekiska härskande klassen, i en process för att förlika sig med de senares ekonomiska och politiska makt.

I detta kritiska ögonblick, när ”Vänsterplattformens” [vänstern i Syriza] borde ha ställt upp det största ledarskapet mot det skadliga samarbetet med Oberoende greker och krävt en oberoende vänsterregering, har den tittat åt andra hållet och gått in i regeringskoalitionen med det populistiska och borgerliga gäng som kallas Oberoende greker.

Kommunistiska tendensen i Syriza bjuder in alla vänsteraktivister i Syriza att stå upp emot mot allt prat om ”oundvikligheten” i en allians med Oberoende greker och slåss tillsammans för följande:

- Kamp för att det inte ska bli någon reträtt från de förslag i Syrizas valplattform som ligger åt vänster och som gynnar arbetare.

- Tålmodigt försvar för behovet av att bryta regeringssamarbetet med Oberoende greker och behovet för en majoritetsregering till vänster, med ett socialistiskt program, för att skriva av skulderna och avlägsna inte bara åtstrammingspolitiken, utan också kapitalismen som är det system som gav upphov till alla dessa åtgärder.

(2015-01-27)

Flamman

Syriza portar trojkan

Henning S Rubin

Flamman, 4/2 2015

Den nya grekiska regeringen meddelade i förra veckan att landet inte tänker fortsätta förhandlingarna med EU, IMF och ECB, den så kallade trojkan, som under de senaste åren har styrt Greklands ekonomiska politik.

Precis som en rad andra länder inom eurozonen fick Grekland gå med på mycket hårda villkor för att få så kallade nödlån från trojkan EU, Europeiska centralbanken och Internationella valutafonden. Det var motståndet mot trojkans nedskärningspolitik som gav det grekiska vänsterpartiet Syriza en jordskredsseger i parlamentsvalet den 25 januari. Syriza har nu bildat regering tillsammans med nationalistpartiet Oberoende greker (Anel) och den nya grekiska regeringen har redan visat att man tänker hålla sina vallöften.

Nej till trojkan

I förra veckan sa Grekland nej till ett nytt lån från trojkan på 65 miljarder kronor.

– Vi vill inte ha de här miljarderna på det viset. Vi vill först gå igenom programmet från grunden. Det är vårt primära mål och inte hur vi ska få ut ett nytt lån, sade Yanis Varoufakis, landets nya finansminister.

Vid en presskonferens sa Varoufakis också att Grekland inte är berett att fortsätta förhandla med trojkan, enligt honom en ”kommitté byggd på en ruttgrund”. Eurogruppens chef Jeroen Dijsselbloem kommenterade irriterat att den nya regeringen gett löften som den inte kan uppfylla.

Europeiska politiker var i veckan noga med att avfärda Syrizas krav på att skriva ner Greklands lån. EU-kommissionens chef Jean-Claude Juncker menade att detta ”inte finns på radarn”. Också de franska, spanska och tyska finansministrarna har gjort uttalanden åt samma håll.

Samtidigt har den nya grekiska regeringen börjat infria sina vallöften och river en rad beslut som den gamla regeringen fattade efter anvisningar från trojkan. Till exempel ska statsanställda som sades upp för att spara pengar återanställas och minimilönerna höjas.

Hopp i Madrid

Syrizas valseger och striden mot EU:s nedskärningspolitik ger stora delar av den sydeuropeiska vänstern hopp. I Spaniens huvudstad Madrid samlades i helgen över 100 000 för att ge sitt stöd till det nya vänsterpartiet Podemos, som liksom Syriza kommer att gå till val för att riva trojkans ekonomiska politik. I folkmassan syntes många grekiska flaggor när Podemos ordförande Pablo Iglesias talade.

– Vi skickar ett budskap till Europa: Det pågår en strid mellan demokrati och nedskärningarna. Demokratin kommer att vinna. Tiden för förändring är inne, sa Iglesias och hälsade mängden också på grekiska. Podemos väntas bli Spaniens största parti i vårens kommunala och regionala val.

Också i Portugal hoppas vänstern på en Grekland-effekt. Medan den parlamentariska vänstern försöker bilda en ny bred vänsterallians enligt Syrizamodellen inför höstens parlamentsval, beslutade nätverket Juntos Podemos (Tillsammans kan vi) i förra veckan att det nu är dags att bilda ett parti enligt spansk förebild.

Internationalen

Syriza på Rött Forum: "Vår prioritet är att rädda folket, inte bankerna"

Emma Lundström

Internationalen 5/2 2015

Det blåser vänstervindar i Europa. Syriza vann valet i Grekland. Podemos samlar hundratusentals människor i Spanien. Båda är rörelser som visar att det går att resa sig mot att Europas fattigaste befolkningar får betala bankernas kris. Rörelser som sprider hopp och kraft också utanför Sydeuropa. I helgen fanns energin från dessa rörelser högst närvarande både bildligt och bokstavligt när Rött Forum hölls för första gången i Stockholm. Ett avstamp för framtiden och en samlad vänster.

Sorlet av hundratals röster fyller Z-salen på ABF-huset i Stockholm. Det är snart en vecka sedan vänsterkoalitionen Syriza fick regeringsmakten i Grekland. Vänstern i Europa har tagit ett stort kliv. Rösterna i rummet är fyllda av förväntan. Kan Grekland så kan kanske också Sverige, hur annorlunda situationen än må vara här. En samling för framtiden kunde inte ligga mer rätt i tiden. Vi är här för att ta del av erfarenheter, diskutera, ta sikte. Rött Forum är menat som en början, inte ett tillfälligt möte. En början på byggandet av en ny radikal vänsterrörelse i Sverige. Men diskussionen börjar på forumets andra dag, ikväll ska vi lyssna.

Eylem Dal från Socialistiska Partiet – som arrangerar forumet tillsammans med ABF – inleder med en dikt om att samlas i socialismens namn. Sedan berättar Søren Søndergaard om danska Enhetslistans väg till att nu i opinionsmätningarna se ut att kunna bli största parti i

Köpenhamn och fjärde största i Danmark. Han är en av listans grundare och menar att den kan liknas vid en humla: den kan inte flyga men flyger ändå. Han berättar att Enhetslistan inte bara vill förnya det existerande samhället utan skapa ett nytt och är noga med att poängtera att listans framgångar bygger på den nuvarande regeringens svek mot väljarna. Det danska folket trodde att de valde bort en borgerlig regering 2011, men efter valet lovade Socialdemokraterna och Socialistiskt Folkeparti att till punkt och pricka fullfölja den borgerliga ekonomiska politiken och totalt underkasta sig finanspakten. Resultatet: trots att Danmark är ett av världens rikaste länder så ökar ojämlikheten och otryggheten.

– Vi måste gå i offensiv, bryta med EU:s finanspakt, satsa på gröna investeringar och fördela arbetet så att inte vissa arbetar ihjäl sig medan andra går arbetslösa. Vi måste bygga en kraft som ger människor tilltro till att dessa förändringar är möjliga. Syriza har lyckats med det, säger han och påpekar att för Enhetslistan så är samling på vänsterfronten inte en fråga om enhet i tanke, utan om enhet i handling.

När hurraropen och applåderna ebbat ut kliver Tony Garcia fram till mikrofonen. Många av åhörarna börjar ropa *Sí se puede!* om och om igen. *Ja, vi kan!*

Podemos har tagit den spanska politiska arenan med storm det senaste året. Tony Garcia har varit med sedan starten och tillhör organisationen Izquierda Anticapitalista, en av organisationerna som grundade Podemos. Han är märkbart upprymd. Det drar nämligen ihop sig till stor manifestation i hela Spanien. *The march of change*. Förändringsmarschen. Den ska ske på lördagsmorgonen. Det är bara några timmar kvar och tiotusentals människor väntas delta.

– Vi tänker visa att det här året kommer att bli året av förändring, i Spanien och i hela Syd-europa, säger han med glädje i rösten och applåderna brakar loss igen. *Sí se puede*.

Förändringen har redan börjat med valet i Grekland menar han och skickar gratulationer från alla spanjorer som noga följt utvecklingen:

– Den politiska högern i Spanien är rädda för vad som händer i Europa. Ni greker har visat vägen för alla befolkningar i södra Europa.

Tony Garcia berättar att Podemos håller på att skapa val av regionala ledare. Han påminner om den svenska vänsterns viktiga roll i kampen mot Francos diktatur innan han gör en historisk genomgång som leder fram till dagens situation, till hur finansspekulationerna förstört det spanska samhällets produktion, till hur den systematiska korruptionen funnits precis överallt, i alla partier, till medias vinklade rapportering och den galopperande miljöförstörelsen.

Han talar om den politiska rörelse som tog sin början den 15 maj 2011 då tusentals människor fyllde gator och torg i flera spanska städer i protester med det främsta slagordet: ”Vi är trötta på politiker och bankmän, vi vill ha verklig demokrati nu.”

Folket hade tröttnat på den socialdemokratiska regeringens åtstramningsreformer och ohejdade lojalitet med toppskiktet. Tröttnat på sänkta löner, borttagna arbetarrättigheter, arbetslöshet och vräkningar. Tröttnat på att bankerna samtidigt räddats med offentliga medel. På att konstitutionen ändrats för att göra det sistnämnda möjligt. Och på nya lagar som minskar de mänskliga rättigheterna.

Podemos bildades i januari 2014. Podemos betyder Vi kan. Partiet bygger på alla de folk-rörelser som skapats under de senaste åren. Rörelser som bestämt sig för att stoppa vräkningarna, som organiserat generalstrejker, som allra främst kräver tre ganska enkla men livsavgörande saker: bröd, arbete och bostad.

Tony Garcia menar att mobilisering är avgörande men att det inte räcker, att vi måste kämpa på alla fronter, också i valen. Därför bildades Podemos:

– Vi måste arbeta för ett Europa förenat mot nyliberalismen och fortsätta bygga de anti-

kapitalistiska perspektiven, utan att ge upp feminism och miljökamp. Podemos är inte ett färdigt redskap, vår framtid beror på hur vi knyter an till kampen på gator och torg. Den beror på om vi lyckas kombinera valen med social kamp, att bygga en verklig folklig enhet. Vi har börjat kampen och den är, så klart, internationell.

Applåderna bryter ut

Sí se puede! Sí se puede!

Det skulle komma en representant för Syriza, men ett val kom emellan och nu får vi nöja oss med närvaro över Skype. *Sí se puede* övergår i *Syriza! Syriza! Syriza!* när Antonis Ntavanellos dyker upp på skärmen. Han framför hälsningar från Aten och från den del av Syriza som han tillhör, Internationella arbetarvänstern. Han säger att Syrizas seger bygger på den folkets kamp som bottnar i den ekonomiska krisen och som fortfarande pågår. Att segern bygger på alla strejker som har varit.

– Alla dessa människor känner att de har vunnit. Ni måste förstå att Grekland är ett land där högern har starka sociala rötter, det är första gången som vänstern har vunnit mot högern i politisk strid sedan inbördeskriget. Det är inte bara en valseger utan en djup politisk seger, säger han och folkmassan i Z-salen hurrar och applåderar.

Antonis Ntavanellos påpekar att Syriza nu är det största partiet i alla arbetarområden och bland människor mellan 18 och 55 år. Han berättar att högerpartiet i Grekland nu upplever en splittring som kan leda till en delning. Att vissa röster inom partiet underblåser islamofobi och nationalism, åsikter som också finns på annat håll i det politiska landskapet.

Det är en helt ny situation i Grekland och Antonis Ntavanellos menar att Syrizas absolut första prioritet är att ta itu med vallöftena.

– Vi har lovat att återställa minimilönen till den nivå den var på innan krisen. Vi har lovat att återställa pensionerna och börja med att höja den lägsta. Vi har lovat att vi ska sänka skatterna för vanligt folk och höja dem för de rika och kapitalisterna.

Åhörarna kan inte låta bli att applådera.

– Det är ett program som vi har lovat arbetarna och som vi ska genomföra omedelbart. Det finns inget att förhandla om med långivarna, EU och de stora krafterna i väst. Det enda som Syriza kommer att förhandla om är hur den grekiska skulden ska hanteras. Syriza har beslutat sig för att gå till förhandlingsbordet med vissa principer: att större delen av skulden ska avskrivas som brottslig, och att resten ska betalas efter krisen. Det är en prioritet för oss att konfrontera krisen. Att rädda de offentliga sjukhusen, skolorna. Att rädda arbetarna. Efter det kan vi diskutera resten av skulden. Vår prioritet är att rädda folket, inte bankerna.

Han får göra paus igen när applådaskorna fyller rummet. Sedan fortsätter han:

– Vi vet att det inte kommer att vara lätt, men vi hoppas på två stora krafter. Ett är den starka rörelsen i Grekland. Vi hoppas att de hundratusentals människor som samlats i manifestationer under det senaste året kommer att fortsätta kämpa på gatorna. Syriza är inte rädda för kämpande människor. De är vårt hopp.

Det andra hoppet menar han är Syriza i sig:

– Vi grundade Syriza för tio år sedan. Vi är ett parti av radikala vänsteraktivister som har organiserat sig demokratiskt och har 300 lokalorganisationer vilket gör att det finns verkliga rötter i det grekiska samhället. Vi har också alltid stöttat ett enande av vänsterkrafterna internationellt. Därför kallar vi alla andra vänsterorganisationer och partier till en verklig enighet i kampen. Vi hoppas att vi genom detta kan få verklig seger i Grekland. Men Grekland är ett litet land. Vi kan påbörja förändringen, men vi kan inte vinna kriget mot åtstramningspolitiken. Precis som tidigare i den europeiska arbetarrörelsen så kan ett stort krig börja i ett litet land, men vi kan bara vinna om de stora krafterna i arbetarrörelsen går ut på gatorna i Paris, Berlin, Stockholm, London... Vi kämpar för att förändra situationen här i

Grekland och hoppas att det ska skapa en dominoeffekt i hela Europa och att vi tillsammans kan vinna och stoppa åtstramningarna.

Personligen är Antonis Ntavanellos säker på att de europeiska regeringarna och institutio- nerna kommer att göra allt för att strypa vänsterregeringen i Grekland:

– De kommer att göra allt för att stoppa ett verkligt krav på att häva åtstramningspolitiken. Så vi kommer att göra vårt bästa, men vi kan inte vinna utan er. Så snälla mobilisera, inte bara i solidaritet med de grekiska arbetarna, mobilisera och organisera er för att förändra världen vi lever i. Syriza! Podemos! Venceremos! rungar i takt till applåderna innan vi utbringar ett fyrfaldigt leve för Syriza och det grekiska folket.

Det är Aleksej Sachnins tur att tala. Han kommer från ryska Vänsterfronten och har fått politisk asyl i Sverige eftersom många av hans partivänner sitter i fängelse. Hans berättelse från dagens Ryssland ger oss en viktig påminnelse om att det inte ser lika ljusst ut överallt. Vänsterfronten bildades samtidigt som Syriza. 2011 var de med och organiserade mass- protesterna mot Putins regim. Idag beskylls de å ena sidan för att gå i Putins ledband, å andra sidan för att försöka skapa revolution i Ryssland. Men Aleksej Sachnin menar att situationen ändå är värre för kamraterna i Ukraina, där vänstern är måltavla för båda krafterna i det imperialistiska kriget. Han understryker vikten av att samarbeta internationellt nu och föreslår en ny fredskonferens i september, hundra år efter konferensen i Zimmerwald då socialister försökte stoppa första världskriget:

– Om inte vänstern säger stopp nu, vem ska då göra det?

Vänsterpartiets Jonas Sjöstedt är också på plats. Han menar att de nya vänsterpartierna i Europa är de som tar striden med makten i Bryssel, mot de som räddade bankerna men offrade välfärdsstaten. Han tycker att Syrizas valframgång är fantastisk men att det inte får hindra en viss kritik, att det till exempel inte är lika fantastiskt att de tillsatt en regering utan kvinnor. Men det är inte det han ska tala om. Det är den nya vänstern som han tycker sig se. En vänster som är mindre deterministisk och tvärsäker, men minst lika radikal som den gamla. En vänster som använder marxismen som verktyg, inte som dogm:

– Skiljelinjerna idag går mellan dem som verkligen är socialister, de som vill ha demokratisk socialism, som utmanar kapitalet, som vågar tänka bortom kapitalismen, och de som inte vågar göra så. De nya rörelserna utmärks av det konsekventa motståndet mot den högerpolitik som skapat den djupa sociala kris och misär som vi ser i stora delar av Europa.

Han menar att den nya vänstern inte bara måste vara socialistisk och feministisk utan också fullt ut ta in klimatfrågans allvar och anpassa all sin politik till vad klimatomställningen kräver.

Men huvudbudskapet i Jonas Sjöstedts tal är att vänstern är på väg tillbaka:

– På andra sidan står en yrvaken höger som trodde att de hade vunnit. De argumenterar egentligen inte mot oss utan mot sina egna fördomar om vad de tror att vänstern är. Den som de trodde stod i andra ringhörnan har gått vidare, har tänkt nytt, har formulerat ny politik. Förvaltar vi det här rätt, har vi enorma möjligheter.

Den sista rösten för kvällen tillhör Kajsa Ekis Ekman, journalist, författare och aktiv i Nätverket för Grekland. Hon har ett stort leende på läpparna:

– Jag vet inte hur många gånger jag har stått här på ABF och pratat om Grekland de senaste fem åren, men för första gången har jag goda nyheter, det känns väldigt stort. Det som hänt nu är historiskt. Det är en revolt mot den maktriangel som regerat Grekland under de senaste fyrtio åren, bestående av stat, kapital och media, där kapitalet fullständigt ätit sig in i de två dominerande partierna. Den dynastin är bruten. Det är också en revolt mot Bryssel och Berlin som tryckt ned Grekland med sparpaket och åtstramningar de senaste fem åren. När de började hade Grekland en statsskuld på 120 procent och en arbetslöshet på 13 procent. Fem år

senare har de en statsskuld på över 170 procent och en arbetslöshet på över 30 procent. Åtstramningspolitiken har totalt misslyckats, nu kan den äntligen få ett slut. Till sist är det en revolt mot den sparhegemoni som regerat i västvärlden de senaste 30-40 åren.

Att Syriza skulle hamna i regeringsställning var ingen självklarhet. När Kajsa Ekis Ekman kom till Grekland första gången 2011 var vänstern liten och splittrad. Så inte nu. Hon menar att det inte beror på att de skulle vara särskilt organisatoriskt skickliga utan att det är ett krisfenomen:

– Om allt hade varit som vanligt i Grekland hade inte Syriza vuxit från fyra till 36 procent. Det är ett resultat av det motstånd som funnits på bred front under de här åren. Det fanns bara ett parti som var trovärdigt, Syriza.

Att Syriza skulle representera en ny vänster tycker hon är tveksamt:

– Vad vi ser är den latinamerikanska vänstern som kommer till Europa. Där har den sortens rörelse pågått i många år. Det är bara resten av världen som är ovetande om att det finns en kontinent där nyliberalism inte har tagit över.

Även om hon är noga med att poängtera att situationen i Grekland är helt annorlunda än i Sverige tror hon ändå att vi kan ta vissa lärdomar av Syrizas seger:

– Den grekiska vänstern har lyckats trots att de har hela det europeiska finanskapitalet emot sig, och IMF, och Europeiska Centralbanken, det är stort, det har inte vi. Där har vi ett utrymme där vi kan manövrera. Dessutom kom den grekiska vänstern till makten och lovar reformer som man inte har pengar till. I Sverige kan vi säga att det finns pengar, vi har dubbelt så mycket BNP som vi hade 1980. Var är de pengarna? Har de kommit folket till del? Nej det har de ju inte. Vi borde ha dubbelt så bra välfärd, skolor, sjukvård, men det är precis tvärtom.

Stoppa tjuven!, ropar någon i rummet.

– Vi kan också lära oss organisatoriskt av vänstern i Grekland. Vilken vänster skulle högern vilja se? En splittrad, bråkande vänster som avskyr varandra. Där det inte finns någon kontakt mellan den parlamentariska och den utomparlamentariska vänstern. En utomparlamentarisk vänster som skyr makten och inte vill ha den, och en parlamentarisk vänster som vill ha makt men låter sig manipuleras av kapitalet. Så blev det inte i Grekland. Inte heller håller det på att bli så i Spanien. I de länderna håller vänstern på att bli något som högern är livrädd för, nämligen populär. Då vet vi vad man kallar dem: populisterna. För att de har så utsvävande löften som en minimilön på 7 000 svenska kronor i månaden för ett heltidsarbete. Ironiskt nog har det gått så långt i Grekland att till och med kapitalisterna ber om en höjd minimilön eftersom ingen köper deras grejer längre.

Hon menar att det går att vända på saken när det gäller ordet ”populist”.

– Vem kallade borgarna populisterna när de lovat allehanda jobbskatteavdrag, slopad fastighets-skatt, rutavdrag och så vidare? Är inte det en massa löften som gör att man till slut inte har pengar i staten. Jag skulle vilja säga att populist är populära partier som man själv inte tycker om, säger hon och tillägger att det vi verkligen bör lära oss av Syriza är vad enighet betyder: – Enighet betyder inte att alla måste tycka exakt samma i alla frågor, utan att de som har samma intressen går ihop.

Applåderna dundrar fram. Det var länge sedan det kändes så hoppfullt, förväntansfullt och kraftfullt i ett rum på ABF-huset på Sveavägen. Applåderna ökar bara i intensitet när Agnes Lou från Socialistiska Partiet säger några avslutande ord som sammanfattar känslan:

– Alla som har kommit hit ikväll visar att vi vill och kan samlas för att bygga den nya vänstern. Vi ska bygga motståndet, vi ska bygga framtiden.

”Utan kvinnor är ingen förändring möjlig”

Emma Lundström

Internationalen 5/2 2015

När Syriza vann valet i Grekland den 25 januari var det många som jublade och återfick en gnista av hopp, en känsla av att förändring är möjlig. Bland alla de som noga följde Syrizas väg till valsegern och deltog i hurraropen fanns feministerna inom spanska Podemos. De gladdes åt att de europeiska makthavarnas skrämsekampanj inte stoppade grekerna från att rösta för förändring. Men deras glädje kom av sig redan dagarna efter valet.

”På måndagen fick vi reda på att feministiska krav och hbtq-krav inte hade tagits med i Syrizas politiska program som prioriterade ekonomiska förslag utan genusperspektiv. Vi kände oss lurade men närvaron av erfarna feminister i partiet fick oss att ändå hoppas på verklig förändring”, skriver de i ett uttalande från den 28 januari.

Men också det hoppet dog när det på tisdagen stod klart att Alexis Tsipras hade bildat en regering utan kvinnor. De tio ministrarna är män och av de 300 platserna partiet fick i parlamentet, gick endast 44 till kvinnor.

Feministerna i Podemos är besvikna: ”Vi är oroad över att kvinnorna utestängs från en regering som har som mål att leda förändringen i Europa. Utan kvinnor är förändring inte möjlig, utan feministisk politik och hbtq-politik är det inte möjligt att genomföra den sociala förändring som behövs för att skapa ett rättvist samhälle.”

De har väldigt svårt att tro att det inte skulle finnas en enda bland alla de kvinnor som har arbetat hårt för att ta Syriza till makten, som kan axla en ministerpost. Utan kvinnor i ledningen undrar de hur de manliga ministrarna ska lyckas förstå kvinno- och hbtq-frågor. De undrar också om genusperspektivet överhuvudtaget kommer att vara närvarande.

”Greklands kris, som också är vår, har drivit oss mot en hypermaskulin ekonomisk modell som fokuserar på tävling och en kamp om makten, en modell som glömmer folkets behov. Politiken behöver feminiseras så att omsorgsvårdningarna blir centrala för en demokratisk förändring som, utan dem, inte skulle vara någon förändring”, skriver de i sitt uttalande och tillägger att det inte handlar om att kvinnor har rätt att vara i politiken, utan om att folket behöver att de är där, precis som folket behöver att kvinnorna finns i kampen på gator och torg.

Vad feministerna i Podemos vill göra med sitt uttalande är att visa sitt stöd till de grekiska kvinnorna, särskilt alla kvinnor och feminister i Syriza: ”Era, våra, behov och kamper är lika viktiga som att förhandla om skulden, för samhället har en skuld till kvinnorna. Utan kvinnor, ingen demokrati!”

Offensiv

Syrizaregeringen utmanar EU och marknadens diktatur

Per Olsson

Offensiv 5/2 2015

Greklands nya Syriza-ledda regering har redan aviserat en rad åtgärder som går tvärt emot Trojkans (EU, ECB och IMF) krav på fortsatt åtstramningspolitik. Samtidigt har förhandlingar inletts mellan regeringen och Trojkan, landets huvudsakliga långgivare, om de fortsatta lönevillkoren och hur skulden ska betalas. Förhandlingarnas utfall, tillsammans med hur regeringen svarar på marknadens utpressningsförsök, kan bli avgörande för vad som händer härnäst.

Under sin första vecka vid makten har den Syriza-ledda regeringen lovat att höja minimilönen till 751 euro (7 077 kronor) i månaden, vilket var nivån innan krisen slog till, höja pensionerna och införa den extra trettonde pensionsutbetalningen vid jul till alla med en månadspension som är lägre än 700 euro (6 600 kronor), återupprätta förhandlingsrätten och kollektivavtal, stoppa privatiseringarna, börja återanställa en del av de avskedade offentliganställda, genomföra offentliga jobsatsningar, tillhandahålla gratis el till de 300 000 fattigaste hushållen, kostnadsfri sjukvård och gratis medicin till arbetslösa utan sjukförsäkring samt skuldavskrivning. I början av denna vecka drog dock den grekiska regeringen tillbaka kravet på en regelrätt skuldsavskrivning.

Regeringen har även lovat att ERT (det statliga radio- och tv-bolag som den förra regeringen stängde 2013) ska återuppstå samt att ge medborgarskap till invandrares barn som är födda och uppvuxna i Grekland.

De föreslagna åtgärderna utgör sammantaget en markant förbättring av jobb- och levnadsvillkoren. Förslagen som parlamentet ska rösta om ger arbetare råg i ryggen att ta kamp för att börja ta tillbaka vad man har förlorat sedan år 2008.

Att premiärministern tillika Syrizaledaren Alexis Tsipras inte gav den religiösa eden när han svors in utan istället lovade att ”alltid tjäna det grekiska folkets intressen” samt att han hedrat kommunistiska partisaner som dödats under andra världskriget har förstärkt bilden av en regering som är beredd att ta strid för långtgående förändringar.

Även om det återstår att genomföra alla vallöften är det tillräckligt för att få Trojkan och EU-regeringarna att gå i taket. EU-pamparna fruktar med rätta att Syrizas valseger och de redan föreslagna åtgärderna ska ge upphov till en ”röd vår” i Europa med bland annat en seger för Podemos i de spanska lokalvalen i maj.

Den tyske finansministern Wolfgang Schäuble sa nyligen i hotfull ton att: ”Ingen tvingar på Grekland något, men förpliktelseerna gäller. Ingen har fått ett hjälpprogram utan att ha efterfrågat det och om herr Tsipras säger att han inte vill ha det kommer vi att hitta en annan väg för att lösa Greklands problem”. Med andra ord, om den grekiska regeringen inte accepterar Trojkans diktat kommer ”vi” (EU) antingen se till att en ny regering tar över eller så slängs landet ut ur eurozonen.

Till detta ska läggas att EU-regeringarna ständigt återupprepar: ”Det blir inga skuldnedskrivningar. Privata kreditgivare har redan skrivit av skulder, banker har redan kapat miljarder från Greklands skulder” (Tysklands förbundskansler Angela Merkel den 31 januari).

Sedan 2010 har Grekland erhållit drygt 226 miljarder euro (2 130 miljarder kronor) i krislån från eurozonen och IMF. Endast 11 procent av den summan har gått till att finansiera statens löpande verksamhet. Resten har gått till räntebetalningar och att lösa lån från banker i Väst-europa och grekiska banker. Det var alltså inte Grekland som ”räddades” utan de privata långivarna – storbankerna vars ohämmade kreditutgivning i högsta grad är ansvarig för dagens kris.

EU-etablissemanget vill tvinga fram ett snabbt avgörande och få Syrizaregeringen att ge upp innan den fulla striden har utkämpats. Till sin hjälp har EU-pamparna ”marknaden” som försöker hävda sin diktatur genom att höja priset på grekiska statspapper samtidigt som Atenbörsen rasar och en ny grekisk bankkris har skapats.

”Marknaden har avgett sin röst om den grekiska regeringen. Insättarna tömmer sina bankkonton och under veckan steg räntan på tioåriga grekiska statsobligationer med två procentenheter”, rapporterade *Wall Street Journal* den 30 januari.

Det var detta tryck från ”marknaden” som fick regeringen att backa från kravet på skuldavskrivning. Men om denna reträtt möjliggör en överenskommelse med långivarna, främst EU och ECB, återstår att se.

Den 28 februari löper Greklands nödlån ut. I de förhandlingar som nu inletts om villkoren för fortsatta utbetalningar och framtida lånevillkor har EU-regeringarna med Tyskland i spetsen samt ECB intagit en ytterst konfrontativ hållning.

Enligt EU och ECB är villkoret för nya pengar att grekiska regeringen förbinder sig att genomföra åtstramande svältkurer. Fortsätter EU-topparna sin nuvarande konfrontativa linje kan Grekland snart tvingas att överge euron.

Vad som möjligen kan förmå Merkel & Co att göra vissa eftergifter är att skulden inte kan betalas. EU-pamparna fruktar en grekisk statsbankrutt och dess ekonomisk-politiska följder. Ett Grekland som lämnar eurozonen skulle dessutom vara en enorm prestigeförlust för EU och EMU.

Varje eventuell eftergift kommer dock att vara ett led i försöken att ”tämja” Syrizaregeringen. För att stå upp mot EU:s och ”marknadens” utpressning krävs en socialistisk politik och en

mobilisering av massorna för att avskaffa kapitalismen. Utan kamp för att bryta kapitalets makt kan inte Syrizaregeringen svara upp mot förväntningarna och genomföra sina löften.